

Seznam příloh

Příloha 1 – Ukázka informovaného souhlasu

INFORMOVANÝ SOUHLAS PRO VÝZKUM

Byl/a jsem seznámena s podmínkami, cílem a obsahem výzkumného záměru diplomové práce Pojd', já ti to ukážu – co nás spojuje, abychom se dobře chápali. (Řešitelka: Ing. Kateřina Šmídová)

Souhlasím s tím, aby vybrané vizuální materiály a rozhovory byly použity v tomto výzkumu. Taktéž souhlasím s využitím kazuistiky mého dítěte v diplomové práci.

Všechny získané údaje budou zpracovány anonymně a použity jen pro účely výzkumu. Výsledky výzkumu mohou být anonymně publikovány.

Jsem informován/a, že mám možnost kdykoliv od spolupráce na projektu odstoupit, a to i bez udání důvodu.

Děkuji, Kateřina Šmídová

Podpis

Jméno a příjmení

Podpis:

Datum a místo podpisu:

Příloha 2 – Strukturovaný rozhovor

Rozhovory byly překládány pomocí ukrajinské vrátné.

Rozhovor byl realizován mezi učitelkou a ukrajinskou žákyní. Překlad zprostředkovala paní Oxana.

1. Jaké jsi měla očekávání, než jsi přišla k nám do školy?
2. Jaký byl tvůj první dojem ze školy? Líbilo se ti tu? Co se ti líbilo a co se ti naopak nelíbilo?
3. Co ti pomohlo první den ve škole?
4. Jaký jsi měla první den pocit ve škole – řekni jedno slovo, pocit.
5. Na co jsi nebyla z Ukrajiny zvyklá, co pro tebe bylo jinak?
6. Jak ses na začátku cítila mezi novými spolužáky? Popiš, prosím, všechny svoje pocity, které si vybavíš.
7. Jaký jsi měla pocit z lidí, kteří tě měli vyučovat?
8. Byl pro tebe problém si ve třídě najít kamaráda?
9. Jak tě podle tvého názoru přijali děti mezi sebe?
10. Co ti na začátku pomáhala se začlenit?
11. Co si myslíš, že by ti na začátku pomohlo, ale nestalo se to?
12. Jak se cítíš nyní?

Příloha 3 – Rozhovor – Focus group

Otázky Focus Group – české děti

1. Jaký jsi měl/a pocit, když ses dozvěděl/a, že do naší třídy bude chodit 5 dětí z Ukrajiny?
2. Jaký si z nich měl/a první dojem. Vzpomeneš si na vše, co sis myslel/a, když jsi je poprvé uviděl/a?
3. Jaké nastaly problémy po příchodu ukrajinských žákyň do naší třídy?
4. Jak se podle tebe asi cítily naše nové spolužačky?
5. Měl/a jsi chuť svým spolužačkám pomoci, nebo jsi je považoval/a za nevítané hosty.
6. Pokud jsi měl/a chuť pomoci, našel/a jsi odvahu jim pomoc nabídnout?
7. Dokážeš si představit sebe, jaké by to bylo přijít do jiné země a do jiné třídy? Jak by ses tam cítil/a?
8. Myslíš si ze svého pohledu, že se dívky staly součástí kolektivu?
9. Co tomu napomohlo? Jsou některé aktivity, které ti pomohly dívky lépe poznat?
10. Jaká je podle tebe v současnosti atmosféra ve třídě?

Příloha 4 – Polostrukturovaný rozhovor – konec roku

1. Otázky pro dívky z Ukrajiny
2. Jak jsi spokojená ve škole?
3. Jak si rozumíš se spolužáky?
4. Máš ve škole kamarády?
5. Je něco, co ti ve škole dělá problémy (kamarádi, učení, učitelé)? Pokud ano, co to je.
6. Co ti pomohlo se zapojit do kolektivu.
7. Myslíš si, že tě spolužáci berou, jako jednoho z nich?
8. Pomohly ti naše výtvarné projekty k tomu, abys mohla ukázat, kdo jsi?
9. Pokud ti tyto projekty pomohly, které to byly?
10. Jak ses cítila, když jsme tyto projekty dělali, prezentovali a povídali si o nich?
11. Co si myslíš, že by pomohlo k tomu, abychom se se třídou poznali ještě o něco víc?
Jaké aktivity, činnosti, projekty?

Příloha 5 – Focus group – konec roku

Průzkum bude realizován formou Focus Group s českými dětmi ve 2 skupinách (cca 10- 11 žáků na skupinu) . Během diskuze nebudou přítomny ukrajinské dívky.

1. Jak vnímáš atmosféru ve třídě?
2. Jak si myslíš, že se naše nové ukrajinské spolužačky cítí v našem kolektivu?
3. Vnímáš naše nové spolužačky jako součást kolektivu?
4. Během kterých hodin jsi své nové spolužačky poznala lépe, resp. ses o nich dozvěděla něco nového?
5. Co zajímavého (nového) ses dozvěděla o svých nových spolužačkách?
6. Jaké aktivity ti pomohly je víc poznat?

Přepis rozhovoru – kódování (ukázka)

Rozhovor s Elenou:

Učitelka: Jak jsi spokojená ve škole?

Elena: Ne úplně.

Učitelka: Jak si rozumíš se spolužáky?

Elena: Je to dobrý, mám pár kamarádů.

kamarádi

Učitelka: Máš ve škole kamarády?

Elena: Povídáme si s Aničkou a Maruškou.

Učitelka: Je něco, co ti ve škole dělá problémy (kamarádi, učení, učitelé)? Pokud ano, co to je.

Elena: Problémy mi dělá kamarádství s Valerií. Někdy se se mnou nechce bavit.

kam s Valerií

Učitelka: Co ti pomohlo se zapojit do kolektivu.

Elena: Hodně mě povzbudilo, že se o nás paní učitelka tolik zajímá. Zajímají jí naše názory. A taky nám dost pomáháte ve všem.

Zajímá ostatní

Učitelka: Myslíš si, že tě spolužáci berou, jako jednoho z nich?

Elena: Berou.

Učitelka: Pomohly ti naše výtvarné projekty k tomu, abys mohla ukázat, kdo jsi?

hrdost
hodnost
společně
Práce

Elena: Pomohl mi projekt Ukrajinská abeceda. Já jsem českým dětem pomáhala a ukazovala. V tu chvíli jsem mohla být pro ně důležitá. Pro mě to bylo lehké, psát ukrajinskou abecedou. Pro ně to bylo těžké. A navíc je to zajímavé. Ještě dlouho za mnou chodily a ptaly se, jak se co napíše. To se mi líbilo.

Učitelka: Pokud ti tyto projekty pomohly, které to byly?

Elena: Byla to ta ukrajinská abeceda a pak, jak jsme na škole v přírodě stavěli domečky. To bylo taky moc fajn. Dělalí jsme to dohromady.

Společně
tvorily

Učitelka: Jak ses cítila, když jsme tyto projekty dělali, prezentovali a povídali si o nich?

Elena: Když jsme dělali ukrajinskou abecedu, tak jsem na děti byla hrdá. S někým jsme to mockrát přepisovali. Já jsem se s dětmi skamarádila. A jak jsem se cítila? Bála jsem se, že řeknu něco, co ostatní špatně pochopí.

hrdost
kamarádství
strach z
nepochopí

Učitelka: Co si myslíš, že by pomohlo k tomu, abychom se se třídou poznali ještě o něco víc? Jaké aktivity, činnosti, projekty?

Elena: Různé skupinové práce. Třeba stavba domečků.

Soupis kódů - ukázka

- očekávání
- nevím co je očekávání
 - + nerozumím
 - jiné zvyky

- Podpora
- Pomoc
- vyjádřit kdo jsem já
 - odkud přicházím
 - tlumočnicka
 - spolupráce - ukazují
 - družina
 - ukazují své písmo
 - zdjím
 - umět CV
 - asistent
 - tlumočnicka (přijetí)
 - Pozdravit hrý
 - Namířidlov
 - ukazování
 - Pozdravit se vzájemně
 - Jindeast
 - svůj zvyky
 - emoce
 - týmové práce +
 - skupinové práce
 - ~~sebevyjádření~~
 - zdjím ostatních

- Pocity
- strach z neznámého
 - nezájem
 - nezručnost
 - oazyka
 - nerozumím
 - co očekávat
 - mlčení
 - stud (mluvit)
 - nebudu se líbit
 - nebudu se umět
 - těšit se
 - těšit se
 - zvykne
 - zmatek
 - hovoř
 - divně
 - jiné
 - smíšně
 - zmatek
 - smutek
 - nervozita
 - wellbeing

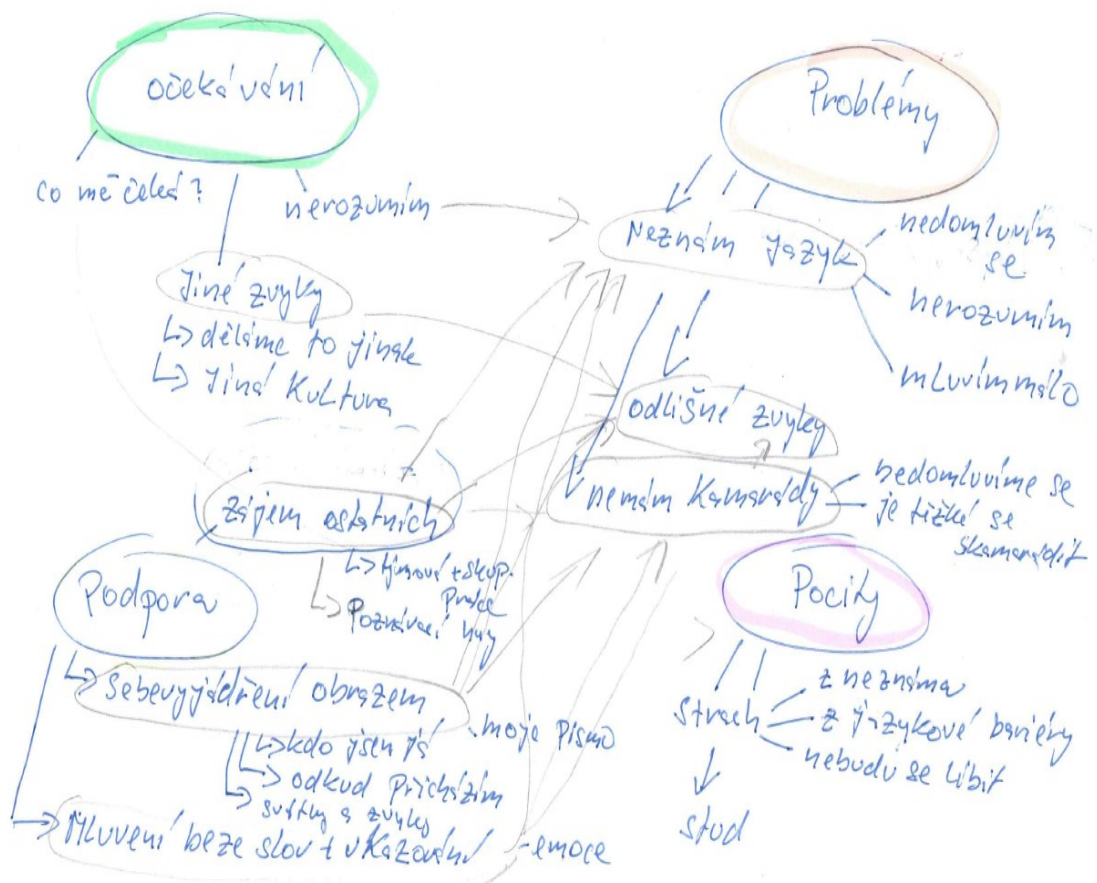
- Problémy
- Míromluvnost
 - neschopnost mluvit
 - jiné zvyky
 - bedoulní se
 - nerozumím
 - dezorientace
 - těžké
 - Kámaradství

Reliabilita

axiální kódování
↳ zpřesňování

Myšlenková mapa

Myšlenková mapa

Seznam obrázků

Obr. 1- Myšlenková mapa

Obr. 2 – Projekt Ukrajina

Obr. 3 – Ukázka krojů na Ukrajině

Obr. 4 – Mikuláš dává dítěti dárek pod polštář

Obr. 5 – Ivanino ztvárnění Mikuláše

Obr. 6 – Štědrý den

Obr. 7 – Nový rok

Obr. 8 – Jídlo na Štědrý večer v ČR

Obr. 9 – Jídlo na Štědrý večer v ČR

Obr. 10 – Jídlo na Štědrý večer od Valerie

Obr. 11 – Jídlo na Štědrý večer od Ivany

Obr. 12 – Jídlo na Štědrý večer od Eleny

Obr. 13 – Fotografie z alba Ukrajinské vrátne

Obr. 14. Moje zima – Valerie

Obr. 15 – Moje zima Anna

Obr. 16 – Moje zima Ivana

Obr. 17 – Příprava na projekt Ukrajinská azbuka

Obr. 18 – Nácvik kaligrafie

Obr. 19 – Kaligrafie – závěrečná reflexe

Obr. 20 – Edvard Munch – Výkřik

Obr. 21 – Vernisáž obrazů z tvorby „Radost a smutek“

Obr. 22 – „Radost a smutek“ – dívky z Ukrajiny

Obr. 23 – „Radost a smutek“ – dívky z Ukrajiny

Obr. 24 – Portréty spolužáků

Obr. 25 – Pohádky z dětství – komiks – Valerie

Obr. 26 – Pohádky z dětství – komiks – Elena

Obr. 27 – Pohádky z dětství – komiks – Ivana

Obr. 28 – Zážitek z výletu – práce dětí po ŠvP

Obr. 29 – Moje místo ve třídě – Elena

Obr. 30 – Moje místo ve třídě – Ivana

Obr. 31 – Moje místo ve třídě - Valerie

UNIVERZITA KARLOVA
Pedagogická fakulta

Katedra výtvarné výchovy

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení: **Kateřina Šmídová**

Studijní program: **Učitelství pro 1. stupeň základní školy**

Studijní obor: **Učitelství pro 1. stupeň základní školy**

Děkan fakulty Vám podle zákona č. 111/1998 Sb. určuje tuto diplomovou práci:

Téma práce: **Pojď, já ti to ukážu – co nás spojuje, abychom se dobře chápali?**

Jazyk práce: **čeština**

Zásady pro vypracování:

Studentka nejdříve prostuduje domácí i zahraniční odbornou literaturu, aby vyjasnila klíčové koncepty. Prozkoumá jejich využívání v českém prostředí i zahraničním kontextu, kurikulárních dokumentech a odborných materiálech. Prozkoumá také širší souvislosti konceptů, i s ohledem na aktuální situaci ukrajinských žáků v českých školách. Na základě teoretických poznatků a dosavadních pedagogických zkušeností studentka navrhne sérii výtvarných příležitostí a úkolů, které postupně realizuje se svými žáky v hodinách výtvarné výchovy na prvním stupni základní školy. V průběhu výzkumu si studentka povede reflektivní terénní deník. V něm bude reflektovat průběh realizovaných výtvarných intervencí a také svá průběžná pozorování související s výzkumnou otázkou. Současně bude provádět obsáhlou fotodokumentaci. Následně studentka analyzuje výzkumná data. Výzkumné závěry formuluje do podoby, která bude využitelná pro další učitele v otázkách začleňování nově příchozích žáků a překonávání jazykových bariér.

Seznam odborné literatury:

- ADAMUS, Petr. Metodika hodnocení kvality inkluzivní školy: evaluační nástroj hodnocení kvality inkluzivní školy. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik, 2015. ISBN 978-80-7510-163-1.
- ČAPEK, Robert. Třídní klima a školní klima. Praha: Grada, 2010. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-2742-4.
- FELCMANOVÁ, Lenka a Martina HABROVÁ. Katalog podpůrných opatření: dílčí část : pro žáky s potřebou podpory ve vzdělávání z důvodu sociálního znevýhodnění. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2015. ISBN 978-80-244-4655-4.
- FULKOVÁ, Marie, 2002, Když se řekne vizuální gramotnost. In: Výchova 4/2002, 12-14
- FULKOVÁ, Marie. Diskurs umění a vzdělávání. Jinočany: H & H, 2008. ISBN 978-80-7319-076-7.
- HAZUKOVÁ, Helena a Pavel ŠAMŠULA. Didaktika výtvarné výchovy I. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta, 2005. ISBN 80-7290-237-7.
- HELUS, Zdeněk. Dítě v osobnostním pojetí: obrat k dítěti jako výzva a úkol pro učitele i rodiče. Praha: Portál, 2004. Pedagogická praxe. ISBN 80-7178-888-0.
- JOKELA, Timo. Art-Based Research for Art Education in North. In: Wiley Online Library [online]. 8/2019 [cit. 18.12.2022]. Dostupné z <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/jade.12243>
- KALHOUS, Zdeněk a Otto OBST. Školní didaktika. Vyd. 2. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-571-4.
- KOSTELECKÁ, Yvona, Richard BRAUN, Jiří HASMAN, Kateřina MACHOVCOVÁ, Jakub PIVARČ, Zuzana HADJ-MOUSSOVÁ a David HANA. Žáci-cizinci ve školní třídě. Praha: Univerzita Karlova - Pedagogická fakulta, 2019. ISBN 978-80-7603-087-9.
- Partnerství pro vzdělávání 2030+. Chceme lepší atmosféru ve školách aneb možnosti podpory wellbeingu In: ČOSIV [online]. 5/2021 [cit. 18.12.2022]. Dostupné z https://cosiv.cz/wp-content/uploads/2021/05/Podpora_Wellbeingu_v_ZS_final-1.pdf
- PRŮCHA, Jan. Moderní pedagogika. 4., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-807367-503-5.
- RADOSTNÝ, Lukáš. Žáci s odlišným mateřským jazykem v českých školách. Praha: Meta - Sdružení pro

příležitosti mladých migrantů, 2011. ISBN 978-80-254-9175-1.
SLAVÍK, Jan, Vladimír CHRZ a Stanislav ŠTECH. Tvorba jako způsob poznávání. V Praze: Karolinum, 2013. ISBN 978-80-246-2335-1.
VALIŠOVÁ, Alena, Hana KASÍKOVÁ a Miroslav BUREŠ. Pedagogika pro učitele. 2., rozš. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2011. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3357-9.
VELLA, Raphael. Is This Really Europe?' Migration, Social Practice and the Performance of Global Citizenship. In: Wiley Online Library [online]. 9/2022 [cit.18.12.2022]. Dostupné z <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/jade.12432>
ZILCHER, Ladislav a Zdeněk SVOBODA. Inkluzivní vzdělávání: efektivní vzdělávání všech žáků. Praha: Grada, 2019. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-271-0789-6.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Novotná Magdalena, Ph.D.**

Oponenti:

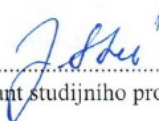
Konzultanti:

Datum zadání diplomové práce: 21.12.2022

Termín odevzdání diplomové práce: dle harmonogramu příslušného akademického roku

.....
Student

.....
Garant studijního programu

V Praze dne 21.12.2022